

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELŐLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR

:: :: Kéziratok és szakkérdések :: ::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11.
:: :: II. emelet 216) fogad el. :: ::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
víztisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: {
Egész évre 12 pengő.
Fél évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.

Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

HALÁSZAT—(FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

:: :: Verantwortlicher Redakteur: :: ::
Dr Emil Unger.

:: :: Administration: Ungarischer :: ::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST,
:: :: Kossuth Lajos-tér 11 II. 216. :: ::

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung, Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

TARTALOM: Meghívó. — Dr. Korbuly Mihály †. — A jégalatti és nyári halpusztulások. *Corchus Zoltán.* — Tógazdaság. *Kontur György.* — Nagy és ritka halak az esztergom-párkányi Dunából. *Dr. Unger Emil.* — Halastavak termelési viszonyainak vizsgálata. *Dr. Hirsch Ferenc.* — Ujdonságok. — Vegyesek. — Társulatok. — Egyesületek. — Felhívás. — Árjegyzékek. — Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: — Dr. M. von Korbuly †. — Fischsterben unter dem Eis und im Sommer. — Teichwirtschaftliche Statistik. — Grosse und seltene Donaufische. — Untersuchungen der Produktionsverhältnisse der Fischteiche. — Neuigkeiten. — Gesellschaften und Vereine. — Fischpreise. — Annoncen.

ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET.

Meghívó

az Országos Halászati Egyesület f. évi március hó 12-én, határozatképtelenség esetében *március hó 23-án (csütörtökön)* délután 6 órakor a földművelésügyi minisztérium palotájában (V. ker. Kossuth Lajos-tér 11. sz. I. emelet 124. sz. alatt) tartandó

évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki bejelentések.
2. Igazgató évi jelentése.
3. Új tagok felvételének megerősítése.
4. Számvizsgáló bizottság jelentése; 1938. évi zárszámadások felülvizsgálata. (Alapszabályok 11. §.)
5. 1939. évi költségeloirányzat megállapítása. (Alapszabályok 19. §.)
6. Általános tisztújítás. Elnök, két alelnök és 30 választmányi tag választása.
7. Indítványok. (Nyolc nappal a közgyűlést megelőzően írásban nyújtandók be.)

Vendégeket szívesen látunk.

Budapest, 1939. évi február hó 6-án.

Dr. Tomcsányi V. Pál
elnök.

Ez a meghívó pótolja a névre szóló külön meghívót, mivel a lapot az egyesület minden tagjának megküldjük.

Dr. Korbuly Mihály †

ny. m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi főigazgató,
szkv. m. kir. huszárkapitány.
1868—1939.

A magyar halászati igazgatás egyik úttörője dőlt ki az élők sorából. Ismét szegényebbek lettünk egy értékkel, pedig hazánk mai válságosan küzdelmes napjaiban oly nehezen nélkülözi az igaz értékeket.

Dr. Korbuly Mihály, a m. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás megszervezője és első igazgatója f. évi január hó 18-án, 71-ik életévében hosszas betegeskedés után visszaadta Lelkét az Alkotónak.

1868-ban, mint előkelő földbirtokos-család sarja az aradmegyei Bánhegyesen született. Katonai pályára készült és huszártiszt lett, a főhadnagyi rangfokozatot is elérte már, amikor belátta, hogy a mozgalmas katonai élet örömei és küzdelmei az ő lelkületét nem elégítik ki. Magában hordotta a sors legnagyobb adományát: a tehetséget, mely nem hagyta őt nyugodni, hanem hajtotta oda, ahol a leginkább ki tudott bontakozni, végysz lett. Katonai rangjának megtartásával szolgálaton kívüli viszonyba lépett, ki ment Zürichbe, ahol a világ-

hírú analitikus F. P. Treadwell tanítványa lett. Itt megszerezte a vegyész-mérnöki oklevelet és mestere, aki benne a tehetséget ismerte fel, megbízta őt a benzol gáz fizikai-kémiai sajátosságainak tanulmányozásával. E munkálatainak eredményeit összefoglaló értekezése alapján még külföldön szerezte meg a bölcsészettudori oklevelet.

Hazatérve Zürichből, 1902-ben a m. kir. állatélettani és takarmányozási kísérleti állomáson mint segédvegyész állami szolgálatba lépett. Itt csakhamar feltűnt nagy szaktudása és rendkívül szabatos analitikai munkája, úgyhogy mikor Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a m. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás létesítését határozta el és Tangl Ferenc egyetemi tanárt, az állatélettani kísérleti állomás akkori igazgatóját kérte fel annak megszervezésére, utóbbi maga helyett Korbuly Mihályt ajánlotta a feladat végrehajtására. A miniszter ezt a javaslatot el is fogadta és választása szerencsésnek bizonyult.

Dr. Korbuly Mihály

Minthogy az új intézet feladata és munkaköre egészen speciális irányú volt, szükségessé vált annak megszervezése előtt Korbuly Mihályt hosszabb külföldi tanulmányútra küldeni. — E megbízatás alapján Németországba utazott, ahol Berlinben a „Königliche Prüfungsanstalt für Wasserversorgung und Abwasserbeseitigung“on (jelenleg Landesanstalt für Wasser, Boden und Lufthygiene Berlin-Dalem), Hamburgban a „Hygienisches Institut“-ban, Plönben a „Hydrobiologische Anstalt“-on végzett beható tanulmányokat, majd Münchenben a „Königliche—Bayerische Versuchsstation für Fischerei“

világhírű igazgatója B. Hofer mellett végzett széleskörű halélettani tanulmányokat.

Gazdag tapasztalatokkal visszatérve, hozzáfogott az állomás megszervezéséhez, amely 1906. évi február hó 16-án kezdette meg működését.

Nagy szervező tudásának és irányító képességének köszönhető, hogy a m. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás nemcsak a kor színvonalán állott mindenkor, hanem az itt végzett munkálatok a külföld elismerését is kivívták. Különösen az ipari szennyvizek és azok hatóanyagainak a halakra gyakorolt hatására vonatkozó vizsgálatait emeljük ki, de nagy eredménnyel foglalkozott a szulfitcellulozgyári, a kenderáztató és cukorgyári szennyvizek kérdésével is. E körből számos értekezése jelent meg a különböző szaklapokban.

Mint minden intézményét, úgy az állomás felfelé ívelő eredményes tevékenységét is nagy mértékben hátráltatta az 1914-ben kitört világháború. Az állomás személyzetének 30 százaléka katonai szolgálatra vonult be. A bevonultak között volt Korbuly Mihály is, aki aktív tiszt létére a m. kir. honvédelmi minisztériumban bizalmas természetű, igen felelősségteljes beosztást kapott. Háborús katonai szolgálata alatt szerzett érdemei elismeréséül a király a századosi rangfokozatba való előléptetéssel és a katonai signum laudis adományozásával tüntette ki.

A háborút követő forradalmak és a gyászos emlékü Trianont követő gazdasági krízisek nem tudták azonban tetterejét és a jövőbe vetett bizalmát megtörni. Biztos kézzel vezette tovább az állomás hajóját és el is érte azt, hogy mire 1933-ban szolgálati ideje letelt, nyugodtan adhatta át a kormánykereket utódjának, mert biztos irányt jelölt ki, amelyen az állomásnak haladnia kell, hogy az Ő irányítása alatt elért színvonalat megtarthassa.

A hivatalos ranglétrán elérte az elérhető legmagasabb fokot és azzal a felemelő érzéssel távozatott, hogy úgy hazájával, mint önmagával és családjával szemben minden tekintetben teljesítette kötelességét.

Mint embert a szívjóság, a szerénység, szeretetreméltóság, alantasaival szemben a legmesszebbmenő kollegialitás jellemezték. — Gentleman volt a szó legnemesebb értelmében.

Emlékét mindenkor kegyelettel őrizzük.

A jégalatti és nyári halpusztulások.

Furcsán hangzik, de való igaz, hogy úgy a téli, mint a nyári oxigénhiány okozta halpusztulás közvetett oka tulajdonképpen a fényhiány.

Oxigénhiányt, illetve fényhiányt állítottam a halpusztulások okául, pedig legközvetlenebb okának sem egyiket, sem másikat nem tartom, hanem mindkét ok helyett gázmérgezést kellene mondanom.

Fentti állításaim egy rövid magyarázattal igazolhatók:

Nézzük csak mi történik nyáron? A legtöbb halfulladás az erősen népesített tavakban fordul elő. Különösen gyakran oly tavakban, ahol sok az ivadék, vagy sok az apró szeméthal. Mégis a halpusztulás nem a túlnépesítés nagy halmenységének nagyobb oxigén fogyasztásával függ össze, hanem avval, hogy a sok hal teljesen kiirtja az alga fogyasztó számtalan fajtájú apró vizirovar világot, különösen a növényevő daphniákat. A növényevő állati plankton kipusztításával a mikroszkopikus algák, de legtöbb tógazdaságban az ú. n. kékmoszatok (cyanophyceae) burjánoznak el túlságosan. Az algák túlszaporodása leginkább a nagyon jó minőségű

tavakban következik be, ahol egyébként túlzott is a halnépesítés. Az alगतömeg a vizet haragos zöldre festi. Úgy néz ki a tó, mint egy falusi libausztató, amelynek zöld vizét a laikus a sok libatrágyának hajlandó tulajdonítani, holott itt is csak a kacsatömegek planktonpusztítása a víz zöldülésének fő oka.

Jön az augusztus, rövidülnek az éjjelek, a víz apad és fenéig átmelegszik, a nehezen átlátszó zöld vízben a fény már nem hatol elég mélyen. A növények tudvalevően a sötétben oxigént fogyasztanak, a világosban oxigént produkálnak és szénsvat asszimilálnak. Tudott dolog az is, hogy nem csak az állat, de a növény is a melegben több oxigént fogyaszt, mint a hidegben.

Igy kezdődik a vizek tragédiája! Az egyre szaporodó alga tömegek nap-nap után több és több oxigént vonnak el éjszakánként a vízből. Fokozódik az algák oxigén fogyasztása az egyre hosszabbodó éjszakákkal, a víz hőmérsékének emelkedésével a víz fényjárhatóságának csökkenésével. A tragédiát siettetni egy borús nap, amikor az alगतömeg napközi oxigén produkciója nem telíti éjszakára teljesen oxigénnel a vizet, annál inkább, mert pl. a 30 fokos víz maximum csak 5·2 köbcenti oxigént képes elnyelni. (A 15 fokos víz ezzel szemben 7 cm³-t.) Hozzájárulhat még egy időváltozást megelőző légnyomásésés is, amely a víz oxigén tartalmára amúgy is csökkentőleg hat (zivatarelőtti halnyugtalanság).

Ily előzmények után már a hajnali sötétben bekövetkezik a teljes oxigénhiány. A halak elöjönnek és kényelmesen pipálnak, várva a napfelkeltét, amikor az algák ismét oxigénhez juttatják őket, mert ez sokszor tényleg be is következik. A hal több órán át bírna az oxigénhiányt, nem úgy azonban az alga!! Az alga nem tudván pipázni, nagyon gyorsan megfullad. A magasbrendű növények órákhozát bírják a teljes oxigénhiányt, mert intramolekuláris légzéssel segítenek magukon. Az alacsonyrendű alganövény bizonyára nem rendelkezik ezzel a képességgel, mert különben nem pusztulnának el oly hirtelen és tömegesen. Az így elpusztult alगतömegek a melegvízben azonnal rothadásnak indulnak és a rothadást okozó gombák és baktériumok egyre szaporodó tömegei mohón felhasználják azt a csekély oxigén mennyiséget, amelyet a víz a levegőből felvesz és elnyel. A hal talán még bírna is az oxigénhiányt, mégis a gyorsan fejlődő bomlási gázoktól (szénsv, kénhidrogén) percek alatt elpusztul.

A kárvallott tógazdára a legszomorúbb, hogy a döglést követő napon már megjön rendszerint a várva-várt időváltozás, a lehülés és csapadék. Ilyenkor a gyakorlatlan tógazda azon sopánkodik, hogy miért is késett az időváltozás 24 órát, mert nem gondol arra, hogy egy korábban jelentkező időváltozás valószínűleg előbbre tette volna a pusztulás időpontját.

A nyári halpusztulástól nem sokban különbözik a jégalatti téli halfulladás.

A hó által besötétített jégtakaró alatt, a vízben lévő algák a hetekig tartó sötétség hatása alatt, lassan-lassan felélik a víz nagy oxigén tartalmát. A vízben lévő algamennyiség, bár télen sokkal kisebb, de viszont az állandó sötétség következtében oxigéntermelés egyáltalán nincs, csak lassú állandó oxigén fogyasztás. Jelentéktelen egy tóban a bennelévő halak oxigén fogyasztása, különösen télen. Az algák folytonos oxigén fogyasztása végül is teljes oxigénhiányra vezet ott, ahol élővíz, vagy átfolyás az oxigén veszteséget nem pótolja.

A levegőhiány miatt megfulladt alga tömegek a hidegvízben is rothadásnak indulnak. A bomlás két-

három fokos vízben persze sokkal lassabb mint nyáron, mégis a jégpáncél az aránylag csekély bomlási gázmennyiség távozását is megakadályozza, és így a halakat még a léknél is megöli.

Érdekes, de természetes, hogy egy vízben, amelyből akár nyáron, akár télen kipusztult az alga, illetve a hal, sokszor még hetek mulva is teljes oxigénhiány van annak dacára, hogy a pusztulás okai már rég megszűntek. Ennek oka, hogy a levegőből felvehető aránylag csekély oxigént a tömegrothadás folytán túlszaporodó baktériumok és gombák azonnal felélik, viszont a nagymennyiségű oxigént produkáló algák újboli elszaporodásához éppen az oxigénhiány miatt sokszor rendkívül hosszú időre van szükség.

Jogos a kérdés, hogy miként védekezzünk! Sajnos nincs csalhatatlan ellenszer, de van bölcs megelőzés. Oly tógazdaságokban, ahol a vízviszonyok és egyéb körülmények kedveznek a halpusztulásnak, ott ügyeljünk és óvakodjunk a túlsűrű népesítéstől, mert ezzel megakadályozzuk a vizek gyors és túlságos zöldülését. Vannak ugyan réz készítmények, melyek az algásodást megakadályozzák, ezek azonban csak strandfürdők, kis parktavak és aquáriumok szempontjából jöhetnek tekintetbe. Sokat segít tavaink mentől bővebb tavaszi megtöltése, azaz a lehető legmagasabb vízszlop. A veszélyeztetett tavakban a trágyázás feltétlen mellőzendő.

A téli halpusztulás ellen már könnyebb a védekezés. A víznek feltétlen világosságot kell adni. Világosság adására a lék nem nagyon alkalmas, mert rendkívül nagy mennyiséget kellene vágni, ami igen költséges megoldás. Ezzel szemben sokkal alkalmasabb egy jó hőeke, amelynek segítségével világosító sávokat vonunk a jég hótakaróján. Ajánlatos hosszantartó jég, illetve hótakaró esetében a vizek oxigén tartalmát gyakran megvizsgálni. A baj közeledését biztosan jelzik az evezőlábú rákok (cyclopsok), amelyek sűrű rajokban jelentkeznek a lékeknél, ha az oxigén a vízből fogyni kezd.

A vonatkozó szakirodalomban még nem találtam sehol nyomát az oxigénhiány okozta algapusztulásnak, mert mindenütt az algapusztulás okozta oxigénhiányról és a vele kapcsolatos haldöglésről van szó. Gyakorlati szempontból ez alapvető különbség, miért is fontos volna vonatkozó megállapításom megerősítése, vagy megdöntése.

Corchus Zoltán.

Tógazdaságaink 1937. és 1938. évi termelési adatainak összehasonlítása.

1939. év január hó végéig 135 tógazdaság adata volt ismeretes. Ez összes tógazdaságaink számának mindössze 78%-a, míg területben cca 75%-ot képviselnek. Az aránylag kevés beérkezett adat azzal magyarázható, hogy nagyobb tógazdaságaink a lehalásztást csak tavasszal fejezik be és így jelentéseik még nem jutottak el hozzánk.*

Mindazonáltal már az eddigi eredményekből is érdekes következtetéseket nyerhetünk tógazdaságaink két-évi teljesítményéről. Négy adatcsoportot állítottam össze és pedig:

I.

Nyilvántartott vízterület: (üzemben lévő 126 tógazdaságnál).

* A 135 tógazdaságból 9 volt teljesen üzemen kívül, ezek területe 401 kat. holdat tesz ki.

1937-ben 13.910. kat. hold.

1938-ban 13.708. " " "

A csökkenés látszólag 202 hold csupán. Azonban az 1938. évi adatok között hat új tógazdaság szerepel 393 kat. hold területtel. Ennek folytán a régi 1937. évi nyilvántartott terület tulajdonképpen 595 kat. holddal 4·3 % -kal csökkent.

II.

Az üzemben lévő vízterület a 126 tógazdaságban:

1937-ben 12.188. kat. hold volt.

1938-ban 12.917. " " "

Az üzemben lévő vízterület 1938-ban a látszólagos 729 kat. holdas növekedés dacára is csökkent a régi tógazdaságokban. Ugyanis 1938. évi adatok között szerepel a 6 új tógazdaság, valamint 12 olyan nyilvántartott tógazdaság, amely jelentését 1937. évben nem küldte be. Ez a 18 tógazdaság összesen 1025 kat. holdat tesz ki, ha ezt az 1938. évi adatokból levonjuk, úgy 11.892 kat. hold vízterülettel szemben 1937-ben még 12.188 hold volt víz alatt. A csökkenés okát a kisebb csapadékban kereshetjük.

III.

Érdekes a terméseredmények összehasonlítása:

1937-ben ...12.188 kat. holdon 44.643 q

1938-ban ...12.917 " " 42.939 "

volt a bruttó haltermés. 1937. évben tehát a holdankénti átlag 3·66 q volt, 1938-ban csupán 3·33 q.

Ha az 1938. évi eredményből levonjuk az 1025 hold 2130 mázsás termését, ami az 1937. évi eredményekben nem szerepelhet, úgy az 1938. évi 40.809 q-val szemben, 1937-ben 44.643 q áll azaz 3834 q-val 8·6 % -kal több.

Az 1938. évi kisebb termést indokolja az, hogy a csapadék és az időjárás nem volt olyan kedvező, mint 1937-ben, továbbá, mint később látni fogjuk, jóval kevesebb volt a feletetett takarmány mennyisége is.

IV.

A feletetett takarmány mennyisége az alábbi:

1937-ben 12.188 kat. holdon 84.204 q azaz holdanként 7— q

1938-ban 12.917 " " 72.150 " " " 5.6 "

Ha a takarmányozás mennyiségét ugyanazon tógazdaságokban akarjuk összehasonlítani, akkor az 1938. évi adatokból le kell vonni a 18 tógazdaságban feletetett 4483 q takarmányt, amely az 1937. évi adatokban nem szerepel.

Ebben az esetben az 1937. évi 82.204 q-val szemben 1938-ban ugyanazon tógazdaságokban csupán 67.667 q-át etettek, azaz 14.537 q-val 17·2 % -kal kevesebbet. A természetes halhozam szempontjából az 1938. évi nem volt rosszabb az 1937. évinél. Ha ugyanis a feletetett takarmány értékesülését 1 : 4 arányban vesszük fel akkor a természetes hozam (a kihelyezéssel együtt) így alakult a két évben:

1937. évben 12.188 kat. holdon 23.593 q kat. holdanként 1·93 q

1938. " 12.917 " " 24.901 " " " 1·93 "

A takarmányozási kiesés a hidegebb időjárás következtében a halak kisebb felvevő képességében, valamint a jóval magasabb takarmányárakban leli magyarázatát. Míg a tengeri átlagára 1937. év folyamán 11·92 P volt, addig 1938. év V—VIII. havi átlagára 17·36 P-re ugrott fel.

Érdekes lesz annakidején megvizsgálni azt, hogy a fenti eredmények miként módosulnak ha a többi tógazdaság adatai is beérkeznek.

Kontur György.

Nagy és ritka halak az esztergom-párkányi Dunából.

Január 25-én, Illik Viktor újpesti főhalászmester, az esztergom-vidéki Duna halászatának bérlője volt szíves telefonon felhívni figyelmemet, hogy a Dunából pénteken, január 20-án, halászai szerencséje folytán ismét ritka halak kerültek elő. Ezúttal az esztergom-párkányi hídnál hálóval fogtak egy tokot, mely 20 kilós és egy harcsát, mely 57 kilós volt. Fogtak még egy kisebb harcsát is, mely albino, a bőr festékanyag hiánya miatt sárgás-fehér színű. A hírnek nagyon megörültem, különösen a tokfogás érdekelt, mert ez már a magyar Duna szakaszon bizony régóta elég ritkaság, s ezért a faj pontos megállapítása is reám várt. Halászaink ugyanis az összes előfordulható tokfajokat ma már nem ismerhetik pontosan, mert hosszú esztendők multak el míg egyik vagy másik hálójukba és szemek elé került! Nem úgy mint régen! Első dolgom volt, hogy fényképező szerszámaimat készenlétbe helyezzem, mert különösen a húsz kilós tok minden oldalról felvett pontos fényképe szükséges volt, hogy olvasóinknak is bemutatthassuk és a meghatározandó faj ismertető jegyeit képekkel illusztrálva közölhessük a magyar halászok tanulságára. A tok további sorsát is sikerült nyomozás útján megtudnom. Illik főhalászmester eladta egyik halmagykereskedőnek, akitől az egyik legelőkelőbb budapesti vendéglős vette meg. Azt is sikerült ez utóbbi helyen megtudnom, hogy a tok ikrája kb. 4.5 kg-ot nyomott, s elkészítve 3.5 kg legfinomabb tiszta kaviár készült belőle a vendéglő konyháján, sokkal finomabb, mint aminőt Romániából importálnak, mely utóbbi erősebben sózva és konzerválva van,

1. kép. A január 20-án az esztergom-párkányi hídnál Illik Viktor főhalászmester halásza által kifogott 20 kg-os vágótok háti oldaláról. Látható a háti és a két oldal-vérsor.

2. kép. Ugyanaz a tok a hasi oldaláról. Látható a két hasi vért-sor és a csukott ajkakon a felső ajak beöblösödése. (Minden tok-félének öt vért-sora van.)

hogy tartós legyen s melynek *dekája jelenleg 1P 60 f-be kerül az üzletben!* Ha csak ennyire értékeljük is ennek a toknak a kaviárját, ez a 3·5 kg csemege egymagában 560 P-t jelent. A tok felszeletelhető húsát csak 10 kg-ra becsülve és nyersen kilónként 6 P-re értékelve, már 620 P-re emelkedett a tok értéke, amely vendéglői ételekké alakulva, természetesen a további befektetett munka és szakértelem folytán, ezer pengőt is meghaladó áron kelt el a fehér asztaloknál... A képeken látható dunai hal tehát megérdemli a közelebbi érdeklődést.

Ez a hal a nálunk jól ismert kecsege közeli rokona, s azzal együtt a *tokfélék* (*Acipenseridae*) vagy porcogós-vértés halak családjába tartozó *vágótok*. Tudományos neve: *Acipenser Güldenstädti Brandt.* 3—4 méter hosszúra is megnő, s 80 kg súlyt is elérhet. Ilyen nagyok azonban ritkák már, mert az Aldunán főleg a kaviár készítés miatt kiméletlenül halásszák, ami nem csoda, ha a fentieket tekintetbe vesszük, mert ebből és valamennyi tokféle hal ikrájából a *valódi kaviár* készül.

A legközelebb áll ehhez a fajtoknak nevezett hal, mely azonban *Antipa* megállapítása szerint, nem jó faj, hanem a *vágótok* és *színtok* (*Acipenser glaber Heckel*) korcsa, vagy olyan *vágótok*, melynek felső ajka ép és nem beöblösödő. A *vágótok* felső ajka beöblösödő, sőt középen ketté osztott, az osztáson a két ajakfél érintkezik. (L. a 2 képen.)

A tokok nálunk már csak ritkán kerülnek elő a Dunából, Tiszából, de meg tudtuk, hogy nemrég fogtak mégis egy ugyanilyen *vágótokot* Budapest alatt is. A vendéglőkben étlapon hirdetett „*tok tatármártással*“ rendszeren nem igazi, mert — *harcsa- szeletekből* készül.

A magyar fogyasztó közönség már megszokta ezt, sőt a laikusok nem is szeretik már, ha *igazi* tokból készült ilyen ételadagot tesznek eléjük. Fel sem ismerik, sőt sokan azt mondják, hogy „nem ilyet gondoltam, hanem szép *fehér húsú* tokot.“ Pedig éppen az igazi tok húsa mindig sárgás színű. A harcsából készült a fehér. Illik ide a latin közmondás: „mundus vult decipi ergo decipiatur.“ A világ *akarja*, hogy megcsalják, tehát csalják meg. (Már akit lehet!) Így legalább tokért nem kell a külföldnek fizetnünk. Kaviárért fizetünk még, mert az idegenforgalom megköveteli, hogy kapható legyen. A csukaikrából itthon készült csemege nem igazi kaviár, s ilyen néven nem is hozható forgalomba. *Dr. Unger Emil.*

3. kép. Az esztergom-párkányi hídnál január 21-én fogott 57 kilós harcsa. Hossza 1 m. 98 cm. volt; A vágótokkal együtt napokig mutogatták déli 12 órakor az érdeklődő közönségnek az Újpesti téli kikötőben lévő Illik-féle élőhalraktárban. (A szerkesztő eredeti felvételei.)

Halastavak termelési viszonyainak vizsgálata.

Írta: Hirsch Ferenc dr.
okl. mezőgazda.

(Folytatás.)

A háló- és nannoplankton minőségi vizsgálatainál azt találtam, hogy a fontosabb fajok — ha különböző időben is — mindkét tóban előfordultak és talán csak az idény végén volt a IV. sz. tóban a *Cyclopsok* állandó dominálása észlelhető. Említést érdemel még az a megfigyelés, hogy a négy nannoplankton-meghatározás közül az első három alkalommal a IV. sz. tóban kevesebb fajt találtam.

A nannoplankton mennyiségi meghatározása július 1-én az I. sz. tóban, augusztus 2-án pedig a IV. sz. tóban mutatott nagyobb értéket, de a meghatározásnak

ez a mai módja még olyan kezdetleges, hogy ebből következtetést levonni nem ajánlatos.

A levegő és a tóvíz hőmérsékletének valamint a csapadék mérése.

Régóta tudott dolog, hogy a halastavak vizének hőmérséklete erősen befolyásolja az azokban végbemenő életfolyamatokat és így végeredményben a tavak termőképességét. Már **Kriesch János** (1868. 46. old.) azt írja: „... hideg vízben a halak igen lassan nőnek.“ Ezt igazolja **Buschkiel**-nek (1930.) az a megállapítása, hogy Jávában, ahol az évi középhőmérséklet 27°,

a pontyok három-ötször olyan gyorsan nőnek, mint az évi 9° átlaghőmérsékletű Közép-Európában. **Dr. B. Benecke** (1921. 6. old.) azt ajánlja, hogy a tavakat északi és keleti szél ellen védett helyen kell létesíteni (ezek hűvös kontinentális szelek és rendszeren lehűlik a tavak vizét). **Répássy Miklós** (1914. 25—26. old.) szerint veszélyes a hirtelen hőmérsékletváltozás és ez a halak pusztulását is okozhatja. **Dr. Hermann Lechler** (1934. Halászat 13—14. szám) viszont azt írja, hogy ezt a régi felfogást a tapasztalat megdöntötte, mert **Schäperclaus** 4—5°, **Nolte** pedig 22° hőmérsékletváltozáskor sem tapasztalt meghűlést.

I. sz. halastó.										IV. sz. halastó.									
Kelet 1936.		Időjárás	Csapadék mm	A víz hőmérséklete C°	O-tartalom azonnal cm³ lt.	24 óra után	Hálóplankton cm³	Abrak kg	A víz hőmérséklete C°	O-tartalom azonnal cm³ lt.	24 óra után	Hálóplankton cm³	Abrak kg						
V. 18.	borult derült	2-5						623						70					
19.	"	10-0																	
20.	"	16-0																	
21.	szeles derült																		
22.	derült																		
23.	szeles	9-0																	
24.	"																		
25.	meleg derült							150											
26.	"							204						60					
27.	"							300											
28.	"																		
29.	"	14-0																	
30.	"							360											
31.	szeles derült																		
VI. 1.	szeles borult csapadék	24-0						360											
2.	szeles							428											
3.	borult																		
4.	"	12-0						428											
5.	szeles																		
VII. 6.	csepegtő	2-5						491											
7.	"	2-0																	
8.	szeles							489											
9.	"							369											
10.	derült							420						54					
11.	borult	1-0						483											
12.	derült	3-0						420						54					
13.	"							420											
14.	szeles							412											
15.	"							491											
16.	"							600											
17.	meleg							600											
18.	"							600											
19.	"							600											
20.	"							600											
21.	"							600											
22.	"							600											
23.	"							600											
24.	"							600											
25.	"							600											
26.	"							600											
27.	borult	3-0						600											
28.	meleg	0-5						600											
29.	csepegtő	3-0						600											
30.	meleg	6-5						600											
VIII. 1.	"							720											
2.	"							720											
3.	csepegtő							720											

A tógazdának ismernie kell tavainak évi átlagos hőmérsékletét (más tavakhoz viszonyítva), hogy halainak várható fejlődésére következtethessen, de ismernie kell a tó mindenkor pillanatnyi hőmérsékletét is, mert csak így tudja az etetést kellőképpen szabályozni. Ha ugyanis nem ismeri a tó hőmérsékletét, akkor egyszer esetleg pocskoljja a takarmányt, máskor viszont nem használja ki halainak takarmányértékesítő képességét.

Az időjárási adatokat 1936. május 18-tól (az etetés kezdete) 1936. október 5-ig (az utolsó plankton mintavétel és kb. az etetés befejezése) jegyeztem fel. Július 4-e és szeptember 3-a között — ugyanis kb. ez az idő dönti el az egész év termését — naponta mértem a levegő és a tavak vizének hőmérsékletét, előtte és utána azonban megelégedtem a hőmérsékleti adatok szubjektív megfigyelésével és csupán a csapadék mennyiségét mértem.

A levegő hőmérsékletének mérésére — miután napi egy adatot nem tartottam elégségesnek — egy 1,5 méterrel a talaj felett (napon) elhelyezett minimum-maximum hőmérőt használtam. A tavak vizének hőmérsékletét úgy mértem, hogy naponta délután 4 órakor a tavak közepén csónakból 0,5 m. hosszú zsinóron a vízbe bo-

csátott hőmérőn nyert adatokat olvastam le. A kapott adatokat a következő táblázatban közlöm, ahol egyúttal a víz oxigén- és hálóplankton tartalmát, valamint a feletett takarmány mennyiségét és időbeli eloszlását is feltüntettem, miután mindezek egymással szorosan összefüggnek.

IV. sz. halastó

I. sz. halastó

Kelet 1936.	Levegő hőmérséklete		Csapa- dék mm.	Víz hőmérséklete C ₀	O-tartalom azonnal 24 óra után cm ³ /lit.	Háló- plankton cm ³ .	Abrak kg.	Víz hőmérséklete C ₀	O-tartalom azonnal 24 óra után m ³ /lit.	Háló- plankton cm ³ .	Abrak kg.
	Min. C ₀	Max. C ₀									
VII. 4.	15,0	28,5		22,5			744	22,5			140
5.	17,0	32,0		22,5				22,5			
6.	15,0	32,5		25,8			720	25,6			
7.	17,5	30,5		29,5				29,0			
8.	18,5	33,0		28,4			820	28,9			160
9.	18,0	34,5		28,5				30,0			150
10.	18,0	33,0		28,5			810	29,2			148
11.	18,5	34,0		28,0				28,0			138
12.	14,5	27,0		26,3			840	26,2			241
13.	18,0	28,5		25,0				26,0			204
14.	15,0	28,5		25,8				26,8			204
15.	14,5	33,0		26,1			500	27,2			142
16.	17,5	30,5	0,5	25,8			423	26,1			250
17.	18,0	34,5		28,0			421	28,1			
18.	17,0	32,0		28,5			683	28,5			
19.	18,5	35,5		29,0			1256	29,1			
20.	16,5	34,5	1,5	29,2			600	30,5			
21.	19,0	28,5		26,0				25,0			
22.	16,0	28,5	1,5	26,5			600	25,6			
23.	15,5	22,0		22,5				21,0			
24.	16,5	29,5		23,4			800	22,3			
25.	16,5	29,5		27,4				25,0			
26.	17,0	32,5		27,5			800	25,6			
27.	15,0	43,5		29,4			800	28,5			
28.	21,0	47,0		29,6				29,5			
29.	19,0	43,5		29,8			1133	30,6			
30.	17,5	34,0		28,5				28,9			
31.	17,5	22,5		23,1			828	22,7			143

VIII. 1.	15,5	21,5		21,0	9,5	7,1	815	20,7	7,1	2,50	261
2.	13,5	35,5		22,2	8,6			21,8	13,7		249
3.	13,0	38,0		24,0			700	25,2			
4.	15,5	33,0		24,8	6,1			25,9			
5.	15,5	24,0		25,3	6,0		698	26,0	7,1		200
6.	14,5	25,5		26,8				26,1	5,5		
7.	10,0	28,5		26,2		12,0	680	24,4		14,9	
8.	14,5	21,5		22,2			1000	22,4			
9.	13,5	33,5		23,1		7,1		22,4		7,7	
10.	10,5	30,0		25,8			1000	24,9	4,1	5,6	
11.	15,0	31,5		23,3	5,3			25,9			
12.	13,5	25,5		22,1		9,4	937	23,3			
13.	11,0	22,5	4,7	22,1				21,4			
14.	14,0	27,4		24,2			1100	23,4			
15.	15,5	26,0		25,0		6,2		24,8			90
16.	13,5	26,5		26,8	9,6		1190	26,9			160
17.	14,5	26,5		26,6				25,5	8,7	1,30	180
18.	14,0	32,5		26,6				25,8			
19.	13,5	28,0		26,8		9,0		27,2			180
20.	14,5	26,5		26,9			1100	27,0		5,0	120
21.	15,5	31,0		26,3				27,0			
22.	15,5	33,0		27,5				27,9			
23.	14,5	22,0		22,0			1100	21,8			200
24.	10,5	28,0		21,3				21,2			
25.	13,0	30,0		21,6			550	22,0			200
26.	13,5	29,0		21,9	7,5	4,1		21,8	6,4	1,90	200
27.	9,5	27,4		20,5			550	20,2		1,75	200
28.	10,0	24,0		20,6				20,6			
29.	10,5	26,5		21,8	20,0	18,0		22,0	17,7	13,9	200
30.	9,0	26,5		23,2				23,5			150
31.	13,0	20,5	csepeg	21,6			500	21,2			191
IX. 1.	12,0	24,5		22,0			785	21,2			
2.	10,5	26,5		22,0				23,2			

Ezeket az időjárás adatokat könnyebb áttekinthetőség kedvéért mellékelt grafikonon is ábrázoltam és itt feltüntettem még a (minimalis és maximális hőmérséklet számtani közepéparányosából nyert) napi átlagos hőmérsékletet is.

	maximális hőmérséklete júl. 4.- szept. 3.	20,5—47,0°	ingadozott
minimalis	"	"	"
napi átlagos	"	"	"
I. sz. tó vizének	"	"	"
IV. " " "	"	"	"

A kísérleti tavak vizének hőmérséklete nem nagyon különbözött egymástól és a legnagyobb napi eltérés 2,6° volt. A IV. sz. tó vizének hőmérséklete állandóan nagyobb kilengésű volt, mint az I. sz. tóé, amit a tó lényegesen kisebb víztömegével lehet magyarázni. A víz hőmérséklete általában kissé késve követte a levegő hőmérsékletének változását és a napi átlagos és a maximális hőmérséklet között ingadozott, az utóbbihoz közelebb.

Július 4-ike és szeptember 3-ika között nem volt egy nagyobb eső sem (a legtöbb 6,5 mm. volt), de még ezek a kis esők is mindig lehűtötték a tó vizét.

I. sz. halastó.

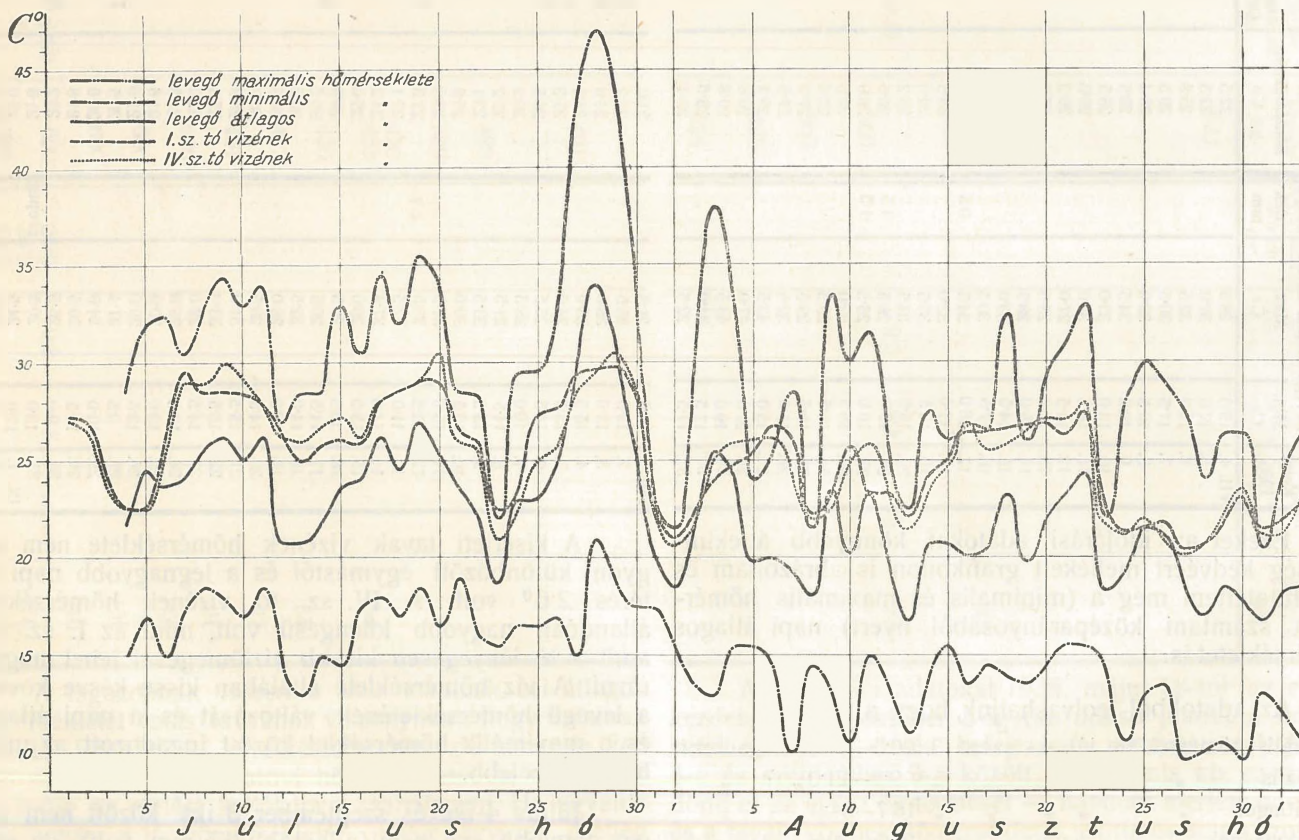
IV. sz. halastó.

Kelet 1936.	Időjárás	Csapa- dék mm.	Víz hőmér- séklete C°	O-tartalom		Háló- plankton cm ³	Abrak kg	Víz hőmér- séklete C°	O-tartalom		Háló- plankton cm ³	Abrak kg
				azonnal cm ³ /lit.	24 óra után				azonnal cm ³ /lit.	24 óra után		
IX. 3.	derült meleg											
4.	" "											194
5.	" "						820					
6.	" "											
7.	" "						1000					200
8.	" "											
9.	" "											150
10.	" "											
11.	hűvös szeles											169
12.	enyhe derült											
13.	" "						500					
14.	" "											282
15.	" "											
16.	" "						400					200
17.	" "											
18.	meleg						400					200
19.	" "											
20.	enyhe derült						400					150
21.	nagy meleg											
22.	" "						400					150
23.	derült meleg											
24.	" "						400					
25.	" "											
26.	borult	30 0										
27.	" "	40 0										
28.	" "	20 5					135					
29.	derült	30 0										
30.	borult	7 0										
X. 1.	hűvös borult											
2.	hűvös csepegő											
3.	hűvös											
4.	" "											
5.	derült			9 6	3	0 50			11 8	9 6	0 75	

A kísérleti tavak oxigéngáz tartalma.

Az oxigénhiányt előidézhetheti a túlságosan erős fény, amely megbénítja a nannoplankton működését; a tóban lévő alsóbbrendű élőlények túlságos elszaporodása, amikor is ezek éjjel ellélekzik a víz egész oxigéntartalmát; a természetes (tóvirágzás) és mesterséges (trágya) módon a tóba került sok rothadó szerves anyag; télen a hóval borított jégtakaró, amely megakadályozza a fény leha-

tolását és így az asszimilációt. Oxigénhiány léphet fel még forrás és vízvezeteki vizekben, átfolyás nélküli tel-
lelőkben és halszállításokhoz használt edényekben, ha ezek vize kis felületen érintkezik a levegővel, nincs mozgatva, vagy túl van zsúfolva. Ha az oxigéntartalom leszál literenként 1—2 cm³-re, úgy a pontyok már nem érzik jól magukat — „pipálnak“ — és 0 5 cm³. oxigéntartalom mellett már elpusztulnak. Meg kell jegyezni, hogy a sül-
lőkre már a 2 5 cm³-es oxigéntartalom is végzetes lehet.

(Folyt. köv.)

4. Igazgató bejelenti, hogy az Omge átiratban kérte fel az egyesületet, hogy az 1939 március 22—27 között rendezendő tenyészállatvásáron hálászati kiállítást is létesítsen az előző években szokásos módon.

Hallóssy Ferenc titkár ezzel kapcsolatban ismerteti a hálászati kiállítási pavillon ügyét, úgyszintén a régi pavillon helyett emelendő új épület vázlatos terveit.

Corchus Zoltán javasolja, hogy az egyesület tegyen lépést az iránt, hogy a tenyészállatvásár igazgatósága biztosítsa a hálászati részére a külön hálászvendéglő és italmérés jogát a vásár idején, mert akkor lehetne kapni hosszabb szerződéssel olyan vállalkozót, aki az új pavillon építésének költségeit részben viselni hajlandó.

Több hozzászólás után a választmány elhatározza, hogy a vásáron a hálászati kiállítással a szokott keretben részt vesz, a díjazás kérdése, a kiállítással kapcsolatos propaganda, valamint egyéb részletek ügyében való eljárásra a propaganda bizottságot hatalmazza fel, a mely bizottságot a titkárral kiegészíti.

5. Igazgató felolvassa id. Zimmer Ferencnek a választmányhoz intézett alábbi beadványát:

„A budapesti halpiac rendezése és egyáltalán a magyar hal értékesítése körül fennálló nehézségek eliminálása hosszas vajudás után végre konkrét formát kapott abban a javaslatban, amelyet az Országos Halászati Egyesület dolgozott ki és amely némi módosítással mindenkinek az érdekeit szolgálta volna.

Ezen javaslattal szembefordultak a tógazdák és a kereskedelem egy kisebb csoportja, amelyet sokszoros és hosszas tárgyalások után sem sikerült a most már módosított javaslatnak megnyerni. Ahelyett, hogy egy a maguk elgondolásuk szerinti tervvel álltak volna elő, a Földművelésügyi Miniszter Úrhoz fordultak, hogy a német pontykontingenst a termelők kaphják meg és pedig teljesen függetlenül az általuk annyira sürgetett piacrendezéstől.

Az ebből származó huza-vona késleltette a kontingensek szétosztását, amiért elestünk a november havi kiszállítástól és a decemberi kontingenst is csak a legnagyobb áldozatok árán tudtuk kihasználni, így sem egészen. Mindenki, akinek csak némi fogalma van a halkereskedelemtől, az tudja, hogy a nagykereskedő karácsonyi szükségleteinek beszerzésével nem vár az utolsó percig, hanem arról már novemberben kezd gondoskodni.

Amikor a magyar export kereskedelem december közepén kézhezkapta a kontingenst és kezdte kiajánlani halát, már — hogy képtelen fejezzem ki magam — télt házzal állt szemben. Nagy utánjárással és sok sürgetés után tudott csak partnert kapni oly későn, hogy a waggonokat gyorsárúként kellett meneszteni és visszahozatni, ami természetesen nagy költségtöbblettel járt. De belekerültünk a nagy karácsonyi forgalomba, aminek az volt a következménye, hogy üres kocsiainkat dacára annak, hogy gyorsárúként adtuk fel, heteken keresztül nem kaptuk vissza és így nem tudtuk budapesti szükségleteinket idehozni.

Minden túlkiadásokért és károkért azokat terhelni a felelősség, akik nem tanúsítottak kellő megértést az egész magyar halgazdaság iránt, hanem saját, semmivel nem indokolt magánérdekeiket kívánták szolgálni. Helytelen beállításokkal és a tényeknek meg nem felelő híresztelésekkel oly színben tüntették fel a tervbevett javaslatot, mintha az két nagy cégnek a termelők kihasználására irányuló monopolisztikus törekvése volna.

A Földművelésügyi R. T. újabbán ismét körlevéllel fordult gazdátársaihoz, amelyben bizonyos önteltséggel arra hivatkozik, hogy sikerült neki elérni azt, hogy a belföldi halezadás szabad maradjon, ami annyit jelent, hogy a halpiacon a viszonyok tovább is rendezetlenekek lesznek. Hogy ennek ki vallja kárát, azzal tisztában van mindenki, aki a magyar halgazdaságban él, a panasztevő urak is, különben nem szorgalmazták volna régenté a piac rendezését.

Tisztelettel kérem a Választmányt, forduljon beadvánnyal a Földművelésügyi Miniszter úrhoz, amelyben ezeket a mozgalmakat a kellő értékre leszállítja.

A földművelésügyi R. T. sérelmezett körlevele a következőképpen hangzik:

„Tisztelt Gazdátársunk!

Meghatalmazása folytán igazgatóságunk tagja gróf Khuen Héderváry Károly úr vezetésével eljártunk az illetékes hatóságoknál a hal értékesítése ügyében.

Mint méltóztatik tudni, a Tógazdasági R. T. javaslata alapján illetékes helyen egy 3 vagy 4 kereskedőből álló társaságnak monopóliumot kívántak juttatni a hal belföldi és külföldi értékesítésére. Jelentjük, hogy eljárásunk részleges sikerral járt, amennyiben a hal belföldi eladása teljesen szabad fog maradni, mint a múltban volt. Ezzel szemben a külföldi eladást illetően sajnálatos közölkünk, hogy sikert elérni legjobb fáradozásunk

mellett sem tudtunk és erre, ugyancsak úgy mint a múlt évben, egy szűkkörű társaság kapott monopóliumot.

A hal jövő évi értékesítését illetőleg néhány hét múlva egy új tervet fogunk tisztelt Gazdátársunknak bemutatni és a terv elfogadása esetén reméljük, hogy annak alapján sikerülni fog illetékes hely eddigi felfogását megváltoztatni.

Kérjük, hogy bizalmával a jövőben is megtisztelni szíveskedjék és maradtunk kiváló tisztelettel.

Id. Zimmer Ferenc a beadványában foglaltakkal kapcsolatban megemlíti, hogy Répássy Miklósnak a „Halászat“ legutóbbi számában közölt cikke is az értékesítési viszonyok javítása érdekében szükségesnek tartja a halérdekeltség összefogását. Éppen ezért kéri az egyesületet, hogy kellő eréllyel lépjen fel ezen állandó ellenzéssel szemben, amely mögött a tógazdáknak csak igen kis töredéke áll, mégis a hatóságokat folyton beadványokkal ostromolja és támadja az egyesületet, hogy monopóliumokat támogasson, ezzel szemben nem vesz részt sem a kontingens érdekében szükségesé váló költséges és fáradságos külföldi tárgyalásokon, sem a hal-propaganda érdekében nem hoz áldozatot. A körlevelet kibocsátó uradalom főként más mezőgazdasági ágazattal foglalkozik és számtalan más terménye van, a mit exportál de 60 holdas jelentéktelen tógazdasága révén a halkereskedelemmel szemben állandó ellenzékét támaszt. A piac rendezését is az ellenzék tartotta szükségesnek, ezzel szemben most a körlevél a termelők érdekében álló eredménynek tünteti fel azt, hogy a rendezés és árszabályozás kérdése függőben maradt, holott a helyzet az, hogy éppen ellenkezőleg a termelők jobb árt érték volna el a rendezés által. Az ellenzék okozta azt is, hogy a kontingens kiosztása elkésett. Az exportőrök egyébként a beadványban felsoroltakon kívül más nehézséggel is küzdenek. Így a németek óriási mankót számítanak le az exportált halból indokolatlanul, azután a hal átvevő németországi partnert sem lehet szabadon választani és hiába tiltakozik az itteni kereskedő, ha az átvevő nem megfelelő vagy nem fizetőképes. A leszállított hal árát még máig sem kapták meg, szükséges lenne, hogy a Nemzeti Bank az átutalt vételárat gyorsabban számolja el. Végül sérelmes, hogy a Külkereskedelmi Hivatal a kontingens 10%-át — nem tudni mi célra — visszatartja.

Répássy elnök indítványára a választmány elhatározza, hogy a helyzet feltárása érdekében az egyesület a földművelésügyi miniszter úr Ónagyméltóságához felterjesztést intéz.

Több tárgy nem lévén, az ülés bezáratot. I.

F e l h í v á s.

az 1939 évi mezőgazdasági kiállításon való részvételre.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület mint minden évben úgy az idén is, — március hó 22-től 27-ig tartó időben, — tenyészállatvásárt és kiállítást fog rendezni, melyen úgy a nyíltvizi, mint a tógazdasági termék bemutatható lesz.

Az Országos Halászati Egyesület f. évi január hó 26-án tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy a kiállításon részt vesz, a kiállítás részleteit azonban, — így azt is hogy a kiállítás díjazással lesz-e egybe kötve, — az egyesület propaganda bizottsága elé utalta, miről az később fog dönteni.

A kiállítás sikere érdekében az Országos Halászati Felügyelőség az egyesületet támogatni fogja munkájában.

A kiállítás legvonzóbb és legérdekesebb része mindég az élőhalak bemutatója szokot lenni, amely tagadatlanul a kiállítók népszerűsítését is szolgálja.

A kiállításra kerülő halak számára a jelentkezés mérvéhez képest 2—3 aquariumot bocsáthatunk a jelentkezők rendelkezésére, melyek használata díjtalan.

Úgy a tógazdaságok mint nyílt vizi halászatok t. vezetőit felkérjük, hogy legkésőbb e hó végéig (február 28.) az Országos Halászati Felügyelőséggel (Bpest, V. Kossuth Lajos tér 11) közölni szíveskedjenek, hogy a kiállításon résztvesznek-e és hány aquariumot igényelnek.

Az Országos Halászati Egyesület Elnöksége.

A győrvidéki halászlé társulat f. évi január hó 28-án tartotta közgyűlését Győrött dr. Korn János elnöklésével.

Az igazgatói jelentésből kitűnik, hogy a márciustól októberig tartó magas dunai vízállások következtében bőségesen van ivadék a Dunában. Sajnos sok az orvhalász, pézsmapocok és kormorán. A társulat ivadéknevelő telepek létesítését vette tervbe. Foglalkozott a közgyűlés a társulat balparti vízterületeinek a társulathoz való visszacsatolásával is.

Zeke Imre ny. iparfelügyelő halálával megüresedett igazgatói székbe a közgyűlés egyhangulag Veörös Miklós ny. pénzügyi főtanácsos neves sporthorgászt választotta meg.

Végül elfogadta a közgyűlés a társulat 1938 évi zárszámát 4058.14 P bevétel, 3195.48 P kiadás és 862.66 P maradvánnyal. Az 1939 évi költségelőirányzat 3029.50 P-ben álapított meg.

H.

A folyó év első közgyűlését Velencetavi halászlai társulat tartotta január hó 9-én Székesfehérvárott, amelyen a társulat közszerepében álló elnöke, Mészáros István apátkanonok elnököt.

A részletes és mindenre kiterjedő figyelemmel összeállított igazgatói jelentésből kitűnik, hogy a fokozott fürdőélet a Velencei tavon is érezhető fogáscsökentő hatását. A fürdés, csónakázás a nagykiterjedésű nádasokba kergeti a halakat, amelyeket azután nehéz hálóba kapni. Ivadék kihelyezési kötelezettségének bérli Tóth Kálmán és társa fokozott mértékben tett eleget, mert a szerződésben vállalt 40 q pontyivadék helyett annak csaknem négyszeresét 153.86 q egy és két nyaras nemes pontyivadékot és 20 fészek megtermékenyített süllőikrát helyezett ki. A pészmapocok a Velencei tavon is erősen elszaporodott.

Tárgyalta ezután még a közgyűlés az 1938 évi zárszámát, az 1939 évi költségelőirányzatot és bérlnék a bérleszállítására vonatkozó kérelmét, — melyet csak részben és feltételesen tudott meghallgatni.

H.

Változások a Magyar Tógazdaságok R. T. vezetőségében. Hazánk legnagyobb tógazdasági és halkereskedelmi vállalata igazgatóságának múlt évi december hó 28-án tartott ülésén foglalkozott Hirsch Géza okl. mérnök, vezérigazgatónak azon — megmáshíthatatlannak kijelentett — elhatározásával, hogy a vállalatot, melynek alapítása óta vezetője volt, megváltik és nyugalomba vonul.

Az igazgatóság meghatározta vette tudomásul ezen elhatározást, s annak fájdalmasabban, mert a halászati szakkörökben osztatlan tiszteltnek és nagybecsülésnek örvendő vezérigazgató nyugalomba vonulásának oka egészségi állapotának több év óta nem kielégítő volta, ami az évtizedek óta kifejtett szakadatlan, megfeszített és igen eredményes munka következménye.

Hirsch Gézának távozását nemcsak az általa vezetett igen nagyszabású vállalat és ottani közvetlen munkatársai, hanem az Országos Halászlai Egyesület és lapunk olvasó közönsége is őszintén fájjalja és elismeri érdemeit.

Még a részvénytársaság megalapítása előtt, 1914-ben átvette és folytatta azt a kezdeményező munkásságot, amelyet Hirsch Adolf a magyar halgazdaságok létesítése körül kifejtett. Azt az alapot, amelyet édesapja rakott le, Hirsch Gézának sikerült a vállalat keretében országunk jelentékeny mezőgazdasági termelési ágává kiépítenie és ezt az eredményt nemcsak számos létesítmény kezdeményezésével érte el, hanem mint kiváló mérnök alkotó munkát végzett a fiatal termelési ágban a tógazdaságok megépítése és azok berendezése körül is. A természetes névhez fűződő, itt csak röviden érintett érdemeken kívül, igen nagy fontosságú az az úttörő tevékenység is, amelyet Hirsch Géza a magyar ponty exportpiacainak megszervezése érdekében kifejtett. Az ő átfogó munkájának eredménye, hogy az azelőtt csak szerveszetlenül exportáló magyar halkivitel ma már Európa összes fontos piacain kitűnően kiépített és minden helyzetben a magyar kivitel érdekeit szolgáló, biztosan működő organizáció felett rendelkezik, amely eljuttatja a magyar pontyot egészen a londoni piacig.

Őszinte baráti érzelmekkel kívánjuk, hogy Hirsch Géza a kiváló és szeretetreméltó szakember, egyesületünknek régi, nagyérdemű választmányi tagja mielőbb teljesen nyerve vissza egészségét, amit bizton remélhetünk is.

A magyar Tógazdaságok r. t. igazgatósága ugyanakkor dr. Paluzsa László vállalati igazgatót vezérigazgatóvá nevezte ki. Dr. Paluzsa László évtizedek óta vezetőgyénisége a szakmának a vállalatnál és annak jogelődjénél, a Haltenyésző és Halkereskedelmi r. t.-nél eltöltött hosszú szolgálata alatt úgy a termelés, mint az értékesítés tekintetében igen jelentékeny érdemeket szerzett és nemcsak az igazgatóság de mi is meg vagyunk róla győződve, hogy az ő vezetése alatt a vállalat be fogja váltani a hozzá fűzött reményeket.

Ugyanezen ülésen Dr. Raskó Pált érdemei elismeréséül a vállalat igazgatójává nevezték ki.

Az új vezérigazgatónak illetve igazgatónak ezúton is őszinte barátsággal sok szerencsét kívánunk.

A lillafüredi pisztrángos tógazdaság bővítése. A visszacsatolt Felvidék új távlatot adott pisztrángtenyésztésünk fejlődésének is. Ebbe a programba szervesen kapcsolódik a lillafüredi tógazdaság bővítése.

Az új 4 darab völgyzárógátas tó területe 9553 m², 6 1/2-szer nagyobb az 1933-ban épült 6 darab tó 1457 m² területénél.

A jelenlegi tógazdaság feletti völgy-kiszélesedés a legalkalmasabb hely a tógazdaság bővítésére, a tavak festői környezete egyedülálló lesz.

A feltételek gazdaságilag is igen kedvezően alakulnak, a létesítési költségek az előmérlet szerint egy tizennegyed részét teszik ki a régi tavak létesítési költségeinek (1 m² vízterületre átszámítva.)

Az 1933. évben készült 6 kis tó nem elégséges még a tógazdaság saját tenyészanyag szükségletének fedezésére sem. Ennek folytán az Országos Halászlai Felügyelőség úgy a lillafüredi, valamint az ország többi pisztrángosaihoz is kénytelen évente drága pénzen és aránylag mégis kis mennyiségben külföldről hozni a megtermékenyített pisztrángikrát. A 100—150.000 ikráért évente cca 1500 pengőt adunk a külföldnek.

A lillafüredi tógazdaság jelen bővítési munkálatai után abban a helyzetben lehet, hogy saját szükségletén felül a meg-növekedett, ország részére is több százezer ikrát és ivadékokat tud majd szállítani.

A tógazdaság jelenlegi területe nem elégséges arra sem, hogy a környék és főképp a Nagyszálló pisztrángszükségletét ellássa. Tekintettel arra, hogy az országban még mindig csak korlátolt pisztrángtelepítési lehetőségeink vannak, a pisztrángtermelést lényegesen fokozhatnánk anélkül, hogy a piac felvévő képességét kimerítenénk.

A tógazdaság bővítése idegenforgalmi és sportszempontról is kívánatos.

A pisztrángtenyésztés jelentőségét néhány külföldi példával tudjuk leginkább szemléltetni, Robert Wiesner Lehrbuch der Forellenzucht und Teichwirtschaft 1937-ben megjelent könyvéből kiragadott néhány adat a legjobban bizonyítja ezt.

Poroszországban 1933-ban 205 pisztrángos tógazdaság működött, bevételük 1.9 millió R. M.-ra volt becsülhető.

A legfontosabb pisztrángos vidéken a Rajna mellett Westfáliában és Hannoverben lévő 182 hektár terület nyershozamát hekt.-ként 8750 R. M.-ra becsülik. Gerland prof. szerint ez a legintenzívebb termőföld kihasználás.

Poroszországban évente 44 millió pisztrángikrát fejnek ki. Baden tartomány 51 pisztrángosa 4 millió pisztrángikrát termel. Csehországban 131 pisztrángos tógazdaság ismeretes, ezek közül 41 esik az elszakított területeinkre. Sajnos a jelenlegi határon még mindig túl esnek. De pisztrángos vizeink termelése máris erősen gyarapodott, pisztrángikra termésük 8—10 millióra becsülhető.

Ausztria 17 ezer kg. évi pisztránghúst hoz forgalomba, főképp sebespisztrángot.

Svájc áll a halköltőházak terén az első helyen, 252 államilag támogatott költőházban 1933/34. évben 226 millió ikrát keltezték, ebből 13 millió volt sebespisztrángikra.

A fenti néhány külföldi példa tanulságos bizonyítéka a pisztrángtenyésztés nagy nemzetgazdasági jelentőségének. Az országos halászlai felügyelőség 1933-ban Fischer Öméltóságának örök értékű kezdeményezésére létesítette a költőházat, felügyelői lakot és a 6 ivadék nevelő tavat. Az ő érdeme, hogy a Halászlai Felügyelőség csekély ellátmánya mellett is mindezek megépülhettek, mert hiszen, ha a költséget tekintjük, a halászlai felügyelőség néhány év alatt több mint egy évi összes költségadományát fordította a magyar pisztrángtenyésztés megalapozására. Hogy ez a pisztrángtelep igazán az ország pisztrángosainak a szíve lehessen, szükséges a jelen bővítési munkát sürgős végrehajtása.

Személyi hírek. A Kormányzó Úr Ö főméltósága a földművelésügyi miniszter úr előterjesztésére múlt évi december hó 31-i érvénnyel 1) a vízügyi szolgálat mérnöki szakának létszámában:

Hellebronth Béla és Rochel Dezső miniszteri osztálytanácsosoknak a miniszteri tanácsosi címet és jelleget, Freytag Ferenc és Schmidt József műszaki tanácsosoknak a miniszteri osztálytanácsosi címet és jelleget, vitéz Dely Nándor és Ott János főmérnököknek a műszaki tanácsosi címet és jelleget és Einwachter József kir. mérnöknek a főmérnöki címet és jelleget;

2) a mezőgazdasági tudományos és kísérletiügyi intézmények tudományos tisztviselőinek létszámában pedig dr. Unger Emil mezőgazdasági kísérletiügyi I. osztályú főadjunktus, egyetemi magántanárnak a mezőgazdasági kísérletiügyi igazgatói címet és a VI. fizetési osztály jelleget adományozta.

Az 1) csoportban felsorolt kitüntetetteknek olvasóink nevében is őszinte szerencse kívánatainkat fejezzük ki. A 2) pont alatti hivatással kapcsolatban pedig a „Halászlai” szerkesztője ezúton leghálásabb köszönetet mond mindazoknak akik neki, kitüntetésé alkalmával gondolatban szerencsét kívánnak.

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő Rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi Rt.-től nyert értesítés szerint 1939. január hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty...	nagy	1:35—1:50 P
	közép	1:20—1:35 "
	kicsi	0:95—1:10 "
Édesvízi jegeltponty	nagy	1:00—1:10 "
	kicsi	0:70—0:90 "
	I. oszt.	5:20 "
Balatoni fogassüllő	II. "	3:20 "
	III. "	2:60 "
	IV. "	2:20 "
	I. oszt.	4:00—4:50 "
Dunai süllő...	II. "	3:50—3:80 "
	III. "	2:20—2:80 "
	IV. "	2:20—2:80 "
	nagy	2:40—2:80 "
Harcsa	közép	"
	kicsi	1:80—2:40 "
	"	"
Csuka	"	"
Compó	"	"
Márna	"	"
Pisztrángsügér	1:20	"
Kárász	1:10	"
Keszeg	"	"
Balatoni keszeg	0:35	"

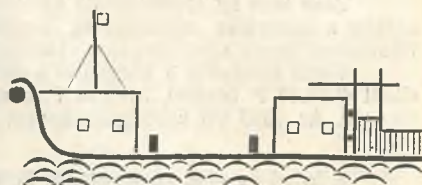
A lap kiadásáért felelős: Dr Unger Emil.

BARTA LIPÓTNÉ
HALKERESKEDŐ

TELEFON.
Iroda: 185—0—71.
Üzlet: 185—5—84.

BUDAPEST, IX., KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

**ZIMMER
FERENC**

Halkereskedelmi Rt.

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő- és jegelthalat.

Központi telep: IX., Gönczy Pál u. 4. T.: 185-4-48.

Fióközletek: IX., Központi vásárcs. T.: 185-4-48.

V., gr. Tisza István u. 10. T.: 181-6-79.

VII., Garay téri vásárcs. T.: 130-4-48.

Iroda: VIII., Horánszky utca 19. T.: 135-3-39.

Budapest. ←

▶▶▶ **HALÁSZHÁLÓ**

puha inslég és kötél hálófonal, parafa-alaltság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

Ádám Miksa Rt-nál Budapest.

Telefón szám: Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6—7.
18—59—65. A Ferenc József hid és Erzsébet hid között.

Telefón szám: Fióközlet: VII. kerület Thököly-út 16. szám.
13—98—61. A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt.

Fakátrány POSNANSKY és STRELITZ

I-a. minőségű minden mennyiségben

Budapest, V., Zsitvay Leó-u. 13. Tel.: 122—829.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ RT.

A MAGYAR TÓGAZDASÁGOK RT. KIZÁRÓLAGOS BIZOMÁNYOSA

Igazgatóság: Budapest, V., József-tér 8. Tel.: 18-09-21, 18-09-22.

Levélcím: Budapest 4, postafiók 271. Távirati cím: Tógazdaságok.

Telep és iroda: Budapest, IX., Csarnok-tér 5. Telefon: 18-56-36.

Elárusítóhely: Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok. Tel.: 18-56-36.

Szállítási iroda: Budapest, I., Budaörsi-út 87. Telefon: 26-87-16.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok Rt. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű, gyorsnövésű egy- és kétnyaras tenyészpontyot, anyapontyot, minden más tenészhalat s megtermékenyített fogassüllőikrát.

